

Hygiejne på skoler og institutioner

SUS, Serviceerhvervenes
Efteruddannelsesudvalg

Jette Nissen
Januar 20147/Juni 2020/2022

Revideret juni 2020/2022 af Jette Nissen

Hygiejne på skoler og institutioner

© Undervisningsministeriet (januar 2014/Juni 2020/2022). Materialet er udviklet af Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg i samarbejde med Jette Nissen. Materialet kan frit kopieres med angivelse af kilde.

Revideret juni 2020/2022

Illustrationer/fotos uden anden angivelse af ophavsret, er udviklerens egne eller fra gamle SUS materialer.

SUS
Serviceerhvervenes Uddannelsesudvalg
Vesterbrogade 6D, 4.
1620 København V.
Tlf. 32 54 50 55
www.susudd.dk
sus@sus-udd.dk

Forord

Hygiejne betyder renhed og når vi taler om hygiejne på skoler og institutioner, vil der være fokus på renheden af disse steder.

Det er vigtigt, at lære om hygiejne og rengøring på skole, døgn- og daginstitutioner, da børn og ældre er særlig følsomme grupper over for modtagelighed af sygdomme.

Samtidig er det rigtig mange voksnes arbejdsplads, og det er vigtigt at man ikke får et dårligt arbejdsmiljø og smitsomme sygdomme på grund af manglende rengøring.

En medspiller til et godt arbejdsmiljø på arbejdspladsen er et godt indeklima. Indeklimaet har stor betydning for vores velbefindende og det har vist sig, at rengøringen spiller en vigtig rolle til et godt indeklima.

En korrekt rengøring vil kunne nedbringe smitten og forhindre smittespredning samt forbedre indeklimaet.

I dag er der fokus på hygiejnen og dermed kvaliteten af det udførte arbejde, og derfor er det af stor betydning at rengøringen udføres så optimalt som muligt.

Foto og illustrationer i dette kompendie er fra tidligere udgivet materiale suppleret med nye private fotos.

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
1. Lovgrundlag for rengøring på skoler og institutioner.....	5
2. Rengøringsopgaver på skoler.....	6
3. Rengøringsopgaver på dag- og døgninstitutioner.....	7
4. Særlige opgaver	8
5. Rengøring og smitte.....	14
5.1. Typiske smitteveje.....	15
6. Spredning af mikroorganismer	17
7. God arbejdshygiejne	18
8. Personlig hygiejne og hygiejneadfærd.....	20
8.1. Håndhygiejne.....	21
8.2. Hvordan kan man passe på sine hænder	21
8.3. Sådan vasker du hænder	22
8.4. Sådan desinficerer du hænder	22
9. Arbejdstøj.....	23
9.1. Krav til arbejdstøj	23
9.2. Særlige retningslinjer.....	24
10. Indeklima	25
11. Smitsomme sygdomme.....	27
11.1. Typiske smitsomme sygdomme på institutioner	28
12. Desinfektion.....	29
13. Planlægning af rengøringsarbejdet	29
13.1. Planlægning af rengøring på skoler.....	30
13.2. Planlægning af rengøring på daginstitutioner	36
13.3. Planlægning af rengøring på plejecentre	41
14. Madserving	48
14.1. Eksempel på en arbejdsplan for daginstitution og skole	49

1. Lovgrundlag for rengøring på skoler og institutioner

I Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) står der, at ”børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring” Loven stiller her indirekte krav til rengøringsstandarder.

Bekendtgørelse af lov om arbejdsmiljø gælder for det pædagogiske personale, og da børnene opholder sig i samme rum, ja så kommer arbejdsmiljøloven indirekte børnene til gode.

I AT-vejledningen A.1.4 om Rengøring og vedligeholdelse oplyses om krav til rengøring, vedligeholdelse, orden og ryddelighed på faste arbejdssteder.

Statens Serum Institut har udarbejdet retningslinjer for hygiejne og rengøring og disse retningslinjer kan frit downloades på www.ssi.dk

Retningslinjerne kaldes NIR – Nationalinfektionshygiejniske retningslinjer. Ved udarbejdelsen af retningslinjerne for rengøring er der taget afsæt i gældende lovgivning på området.

Dette kompendie tager udgangspunkt i de National Infektionshygiejniske retningslinjer vedrørende rengøring.

I kompendiet er anvendt foto og illustrationer fra tidligere udgivet materiale suppleret med nye egne foto.

2. Rengøringsopgaver på skoler

På skoler vil der være mange forskellige rengøringsopgaver, der skal udføres. I hele skolens åbningstid vil der være en stor færdsel af både børn, unge og voksne. Skolen har både aktiviteter inde og ude, og snavset slæbes ofte med ind fra legepladsen. I vinterperioder kan der ofte være mere beskidt, da sne, jord og salt kommer med ind i området.

Megen færdsel til og fra områder på skolen gør, at skoler ofte hurtigt bliver snavsede. De områder, der bliver snavsede vil typisk være indgangspartier, klasseværelser og toiletter. Men i rengøringen og rengøringsindsatsen skal der være fokus på hele skolen og alle aktiviteter året rundt.

Hvorfor gør man rent på en skole?

Rengøringen på skoler er vigtigt af hensyn til flere forhold:

Hygiejne:

Man gør rent af hygiejniske årsager, da mange mennesker samlet under samme tag vil have mange mikroorganismer med sig og disse kan spredes til andre. Mikroorganismer kan forårsage sygdomme.

Indeklima:

Mange mennesker, papir, plastic og møbler danner meget støv og det kan give indeklimaproblemer

Vedligeholdelse:

På mange skoler anvendes materialer til bl.a. gulve og borde, der skal vedligeholdes. Vedligeholdelse af materialerne forlænger levetiden og dermed vil det være en økonomisk gevinst at vedligeholde materialer.

Æstetik:

Man gør rent af æstetiske årsager. Vi befinder os godt i rene lokaler og dermed har det en god indflydelse på vores velbefindende, at det er rent. Vores brugere har lyst til at benytte sig af lokaler, der er gjort rent. Fx hvis det lugter grimt fra toiletter, er der flere der ikke har lyst til at bruge toilettet.

Renhed smitter:

Ved at gøre rent og holde en høj standard, bliver vores brugere af områderne opmærksomme på, at passe på områderne. Det giver god mening at fjerne snavset og hermed kan man sige, at renheden smitter.

3. Rengøringsopgaver på dag- og døgninstitutioner

Daginstitutioner vil typisk være vuggestuer og børnehaver, der har åbent i tidsrummet ca. kl. 06.00-17.00. Kun enkelte har aften- og natåben. Døgninstitutioner vil typisk være plejecentre og institutioner for fysisk- eller psykisk handicappede.

I vuggestuer og børnehaver er der børn, der færdes over det hele. Dog mest på gulvet og i børnenes nåhøjde. Børn smager også på alt, hvad der er i nærheden af deres færden. Det vil stille krav til øget indsats af rengøring på gulvet men også i børnenes nåhøjde.

Samtidig er vuggestuer og børnehaver en arbejdsplads for mange voksne og forældre kommer og afleverer og henter børn. Da det er en arbejdsplads for mange voksne skal der udvises stor renhed. Da forældre kommer i institutionerne og ofte i kort tid kan de bringe snavs med ind. Man kan forhindre meget tilført snavs ved at anskaffe skiftesko til forældre og gæster. Det kan være i form af one size hjemmesko eller engangssko. Det er vigtigt, at bygge institutioner med et godt indgangsparti, så der er plads til at skifte sko.

I døgninstitutioner vil der være personale og beboere hele døgnet. Der vil typisk være flere gangbesværede og kørestolsbrugere. Det har betydning for rengøringen, da rengøringsindsatsten skal planlægges i dagtimerne. Man skal være særlig opmærksom på at der ofte vil være snavs i form af spild af mad og drikke samt urin og afføring.

4. Særlige opgaver

På mange skoler, dag- og døgninstitutioner kan der være rengøringsopgaver ud over den daglige rengøring af inventar, sanitet og gulve. Disse opgaver udføres enten af rengøringspersonalet eller af det øvrige personale.

Det kan fx være rengøring af følgende:

Køleskab

Køleskabe skal rengøres efter behov, men der skal tørres af på berøringspunkter hver dag og det vil typisk være på håndtaget eller dørfladen. Se nedenstående foto.

En gang om ugen vil man ofte rengøre det indvendigt med et universelrengøringsmiddel.

Det er vigtigt at tørre af med rent vand og undgå at give gummilister rengøringsmiddel.

Køleskabet desinficeres kun i tilfælde af smitsom sygdom i institutionen.

Privat foto: Køleskab – hvor de gule stjerner angiver de typiske berøringspunkter.

Opvaskemaskine

Skal rengøres dagligt på berøringspunkter og man bør tømme bundristen efter hver brug og tørre den af indvendig og udvendig. Vær særlig opmærksom på kanter og gummilister. I maskinens brugsanvisning står der hvis maskinen skal have yderligere vedligehold.

Privat foto: opvaskemaskine

Køkkenskabe ind- og udvendigt

Berøringspunkter rengøres dagligt med universelt rengøringsmiddel og det vil typisk være grebet på skabet.

Køkkenskabe skal rengøres jævnligt og efter behov. Behovet vil især afhænge af, om servicen bliver tørret godt af inden det kommer i skabe og om emhætten bliver flittigt brugt under madlavningen.

Kaffemaskine

Tørres af dagligt efter brug og især på berøringspunkter, og afkalkes efter behov. Efter afkalkningen med syre er det vigtigt at køre vand igennem maskinen 3 gange inden brug.

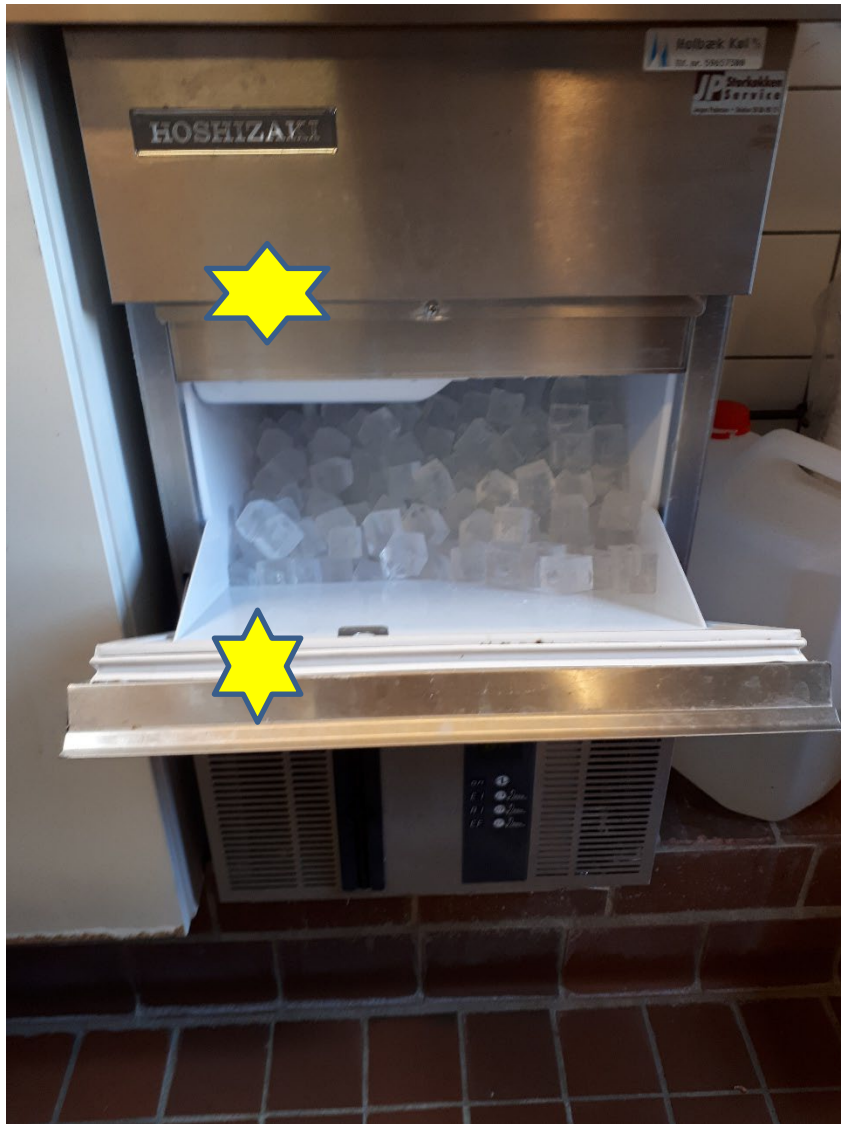
Isternings maskine

Isternings maskine må kun bruges til produktion af isterninger, og der skal bruges skeer eller is skovl til at tage isterninger ud med.

Is skeer eller skovl skal vaskes mindst 1 gang om dagen.

Ugentlig:

- Tøm maskinen for is
- Vask af med håndopvaskemiddel
- Skyl med rent vand
- Vask af med en 4 % kloraminopløsning (40 ml til 4 l vand)
- Tør af med rent vand.

Vandsi (perlator) og brusehoved

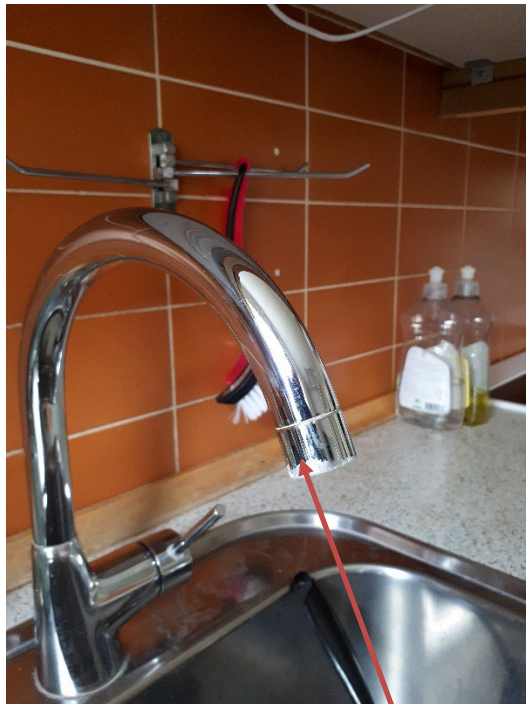
Det anbefales at gøre vandsien (perlator) ren 1 gang ugentlig eller hver 14. dag for at undgå Legionella bakterien på dette sted.

Sådan gør man:

Tag vandsien og brusehovedet af

- Gør rent i sanitetsrensning og om nødvendigt kalkfjerner.
- Skyl efter med rent vand
- Tør efter
- Sæt den på igen

Hvis der er særlige regler på arbejdspladsen, så skal disse følges. Flere steder skal man føre dokumenteret egenkontrol med, at man har rengjort vandsi og brusehoved.

Privat foto: Vandhane (perlator)

Ventilationsriste

Afstøves efter behov – mindst 1 gang ugentlig og gøres rent efter behov.

Privat foto: ventilations rist i væg og loft

Legerum, legetøj, puderum, barnevogne, tørreskabe og madrasser:

Rengøring af disse udføres efter Sundhedsstyrelsens vejledning. Det kan være en god ide, at have et sæt legetøj til formiddag og et sæt til eftermiddag. Det brugte legetøj stilles væk og når at tørre, hvilket medfører at mikroorganismer har dårlige vækstbetingelser. Man skal være særlig opmærksom på, at legerum, madrasser og puderum kan blive meget snavsede, hvis ikke der er en fast plan for rengøring i disse områder.

Sundhedsstyrelsen kan komme med yderligere retningslinjer til rengøring af legetøj fx i forbindelse med epidemier og pandemier. I forbindelse med Corona virus, hvor der var pandemi, anbefaler Sundhedsstyrelsen, at legetøjet vaskes og desinficeres hver dag.

Privat foto: legetøj

Rollator og kørestole

Daglig rengøring af berøringspunkter – typisk armlæn og øvrig rengøring efter behov. Vær opmærksom på, hvis kørestolen også bruges udendørs, skal hjulene rengøres inden, den kommer ind på området igen.

Privat foto: Rollator og kørestol

Andre opgaver

På enkelte plejecentre vil der også være skyllerumsopvask, bækkenskyller og flere steder håndtering af snavsetøj. En bækkenskyller gøres ren daglig på alle berøringspunkter og tørres af med universelrengøringsmiddel. Efter behov kalkes maskinen af. Al snavsetøj skal betragtes som urent, det udgør en smitterisiko.

På flere folkeskoler ses snavsophobninger i og omkring hyggehjørner, hvor eleverne har møbleret med gamle sofaer, sofaborde og skabe.

Alle disse særlige opgaver skal indarbejdes i en plan, hvor de ansvarlige for opgaverne noteres. Det er vigtigt, at opgaverne bliver udført da mangel på rengøring af disse vil kunne medføre ophobninger af snavs. Dette snavs vil kunne spredes til andre områder og udgøre en hygiejnerisiko.

5. Rengøring og smitte

Ved rengøring af områder fjernes typisk uorganisk og organisk snavs, der ofte er bærere af mikroorganismer.

Uorganisk snavs:

- Støv, sand, jord, blade, papir, grus, kalk, rust

Organisk snavs:

- Humanbiologisk materiale (blod, sekret og ekskret samt negleklip og håraflejringer.
- Fedtet fingeraftryk på flader
- Madrester
- Affald

Det er set, at mikroorganismer lever længere, når de er indkapslet i snavs og støv samt humanbiologisk materiale. Når snavset er fjernet vil der næppe være mikroorganismer tilbage på overfladen. Hvis der skulle være enkelte mikroorganismer tilbage, så vil der ikke være næring til dem. Men næringen kommer tilbage i form af støv og organisk snavs, F.eks. ved berøring med fedtede fingre eller svedige hænder. Ved rengøring vil det lette, hvis overfladerne er glatte og intakte. Hvor der er revner og sprækker samt andre ujævnheder vil der være gemmesteder for mikroorganismer.

Smitteveje for mikroorganismer i rengøringen kan fx være ved at bruge en kost, hvor snavset hvirvles op. Derfor er det langt bedre, at anvende en tørmoppe og støvsugning som metode. Tørmoppen skal dog holdes på gulvet hele tiden og ikke bankes ned i gulvet, så støvet hvirvles op og dermed udgør en smitterisiko.

Rengøringskluden skal også kunne samle snavset og holde på snavset. Hvis en rengøringsklud bruges i forskellige lokaler vil den kunne sprede mikroorganismer fra det ene lokale til det andet og hvis kluden bruges i flere dage, vil der opstå vækst af mikroorganismer i kluden. Disse mikroorganismer vil blive ført med ud i området af rengøringsassistenten. Derved vil rengøringen udgøre en smitterisiko og sprede uønskede mikroorganismer i området. For at kunne planlægge en god rengøring er det vigtigt at kende til smitteveje for mikroorganismer i rengøringsområdet.

Foto: kost der spreder støv og dermed udgør en smitterisiko

5.1. Typiske smitteveje

Man kan blive smittet på flere måder, og nedenfor er nævnt de typiske smitteveje inden for rengøringsområdet på skoler og institutioner.

Direkte kontaktsmitte:

En smitemåde fra person til person, hvor man skal være i fysisk kontakt med hinanden. Smitten kan ske ved at mikroorganismer fra smittebærerens slimhinder eller blod bliver direkte overført til en anden person. Det kan f.eks. ske ved et kys eller seksuel kontakt.

Et kys

Indirekte kontaktsmitte:

Genstande eller overflader er blevet smittet ved at smittebærer har overført mikroorganismer ved hjælp af hænder eller en snavset rengøringsklud. Smittebærer kan også have nyst eller hostet så der er kommet dråber på overfladen.

”Det hænder med hænder” – og det betyder at et håndtryk er en indirekte smitte. Smitten har et mellemlid – den går fra den ene hånd til den anden.

Privat foto: Et håndtryk

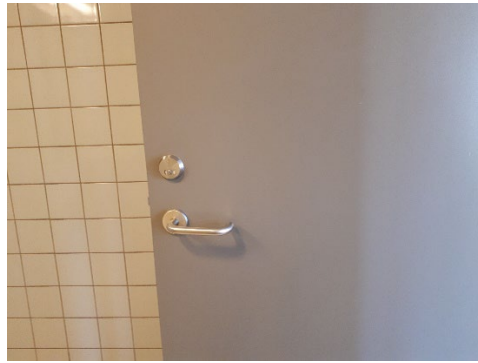

Hygiejne på skoler og institutioner

Den indirekte smitte opstår hvor man typisk rører smittede genstande og overflader og efterfølgende fører hånden til munden, næse eller øjne.

Der er her tale om smitte fra f.eks. dørhåndtag, vandhaner, gelændere, borde, lyskontakter og toiletter. Endvidere vil der være også kunne ses smitte fra urent vasketøj og sortering af snavsede klude.

Privat foto: dørhåndtag

Luftbåren smitte:

Mikroorganismer smitter gennem luften, da dråber fra nys, hoste og tale kan overføres til andre. Når dråberne tørrer ind i luften eller på overflader dannes dråbekerner. Disse dråbekerner er så små, at de kan holde sig svævende i luften i flere timer og derved smitte gennem luftvejene.

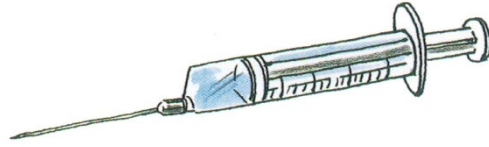
Nogle mikroorganismer har den egenskab, at de kan leve uden for værtsorganismen og kan derfor spredes gennem støv. Det er set, at stafylokokker har koblet sig til afsondrede hudceller, der er en del af støvet.

Blodbåren smitte:

Inficeret blod kan overføre smitte til andre og det kan f.eks. ske ved at en person stikker sig på en kanyl eller skærer sig på skarpe genstande, der har været brugt til en inficeret person.

6. Spredning af mikroorganismer

Mikroorganismer kan spredes på følgende måde i rengøringsarbejdet og du kan blive smittet:

Hvis du:

- Glemmer at bruge handsker i arbejdet
- Glemmer at skifte handsker under arbejdet eller at vaske dine handsker efter brug
- Glemmer at vaske hænder
- Skærer dig på kanyler og andre skarpe genstande
- Håndterer affald forkert
- Arbejder fra urent til rent i et lokale eller mellem rum, fx hvis du gør rent på toiletet først og derefter i køkkenet
- Arbejder fra lavt til højt. Fx aftørre lamper og hylder til sidst
- Bruger metoder, der støver. Fx bruger bomuldsklude til aftørring af støv og koste i stedet for mopper eller støvsugere
- Bruger metode, der ikke samler snavset. F.eks. ”skubber” snavset fra side til side.
- Glemmer at vaske affaldsspande
- Ikke bruger rent rengøringsvand
- Ikke vasker alt rengøringsudstyr, klude, svampe m.m. efter brug
- Har mangel på instruktion og oplæring i rengøring og smitteveje

7. God arbejdshygiejne

Du skal undgå at sprede mikroorganismer i arbejdet og du skal undgå selv at blive smittet. Det kan gøres ved at tilrettelægge dit arbejde på følgende måde:

Handsker

Brug handsker ved arbejde, hvor hænderne er i berøring med vand, kemi og mikrofiberklude.

Skift handsker mellem toiletrengøring og anden rengøring. Det er en god ide at have et par gode rengøringshandsker til toiletrengøring og et par gode rengøringshandsker til andet arbejde. Husk at vaske handskerne efter brug og mellem hver opgave.

Hvis arbejdspladsen bruger engangshandsker, så bør disse skiftes mellem hvert lokale. Følg altid arbejdsgiverens anvisninger.

Arbejdstøj

Vælg rent arbejdstøj hver dag. Ved rengøringsarbejde på forskellige områder og derefter køkkenarbejdet vil det være nødvendigt at skifte arbejdstøj eller tage et køkkenforklæde på.

Rengøringsvognen

Pak rengøringsvognen så den passer til arbejdsområdet og tag ikke for meget med på vognen. Gør vognen klar på den dag, hvor den skal bruges. Det er en god ide at placere de rene klude øverst på vognen og helst dækket til med et låg, og så opbevare de brugte og snavsede klude nederst.

Privat foto: Rengøringsvogn pakket med rene mopper øverst og snavsede nederst.

Farvekodesystem

Arbejde med et farvekodesystem, hvor du fastsætter forskellige farver på spande og klude til forskellige formål. Fx røde spande og klude til toiletter, blå spande og klude til kontorer. Dette farvekodesystem indikerer over for en selv, kolleger og brugere at der er tænkt over hygiejnen.

Udstyr

Bruge støvsuger og mopper, der samler snavset. Det skal være mopper af blandingsfibre og helst mikrofibre, der er gode til at holde på snavset. Brug også inventarklude af mikrofiber og afstøvningsmopper eller interiørmopper af kunstfibre, der er gode til at samle snavset.

Foto: interiørmoppe

Rengøringsvand

Sikre at rengøringsvandet altid er rent. Dette gøres nemmest ved at anvende forfugtede klude og mopper eller ved at hælde rengøringsvand ud på rene klude og mopper. Rengøringsvandet skal bruges samme dag, som det er klargjort.

Rengøringsmidler

Arbejd til daglig med almindelige universelle rengøringsmidler, der fjerner let fedtbundet snavs. Sørg for korrekt dosering i forhold til snavsmængden og vandets hårdhed. De forfugtede klude og mopper er gode nok til at fjerne pletter.

Rent til urent

Så vidt det er muligt planlægge rengøringen, så du arbejder fra rene til urene rum. Fx starte rengøringen på kontorer, mødelokaler og slutte med toiletter.

I selve rummet skal man også planlægge at rengøre det rene først og slutte med det mest urene. På et kontor vil man altid rengøre vinduespladen og reoler inden man slutter med skrivebordet og dørhåndtag.

Højt mod lavt

Arbejde fra højt mod lavt, hvilket betyder at høje flader rengøres først og der arbejdes mod lave områder for til sidst at slutte med gulvet.

Hygiejne på skoler og institutioner

Bløde 8-taller

Bruge arbejdsmetoder, der samler snavset. Det betyder, at der arbejdes i bløde 8-taller så snavset kommer med. Ved metoden hvor der arbejdes frem og tilbage, skal man huske at vende rundt så snavset kommer med og ikke bliver afleveret i kanterne.

Affaldsspande

Affaldsspande skal holdes rene. For at spare på frekvensen af afvaskning af spandene, kan der sættes pose i spanden. Tøm posen uden at komme til at røre ved affaldet.

Rengøring af udstyr

Rengør alt udstyret med rent rengøringsvand (vand og universelt rengøringsmiddel) efter brug. Husk også at tømme den brugte maskine for vand, når den har været brugt.

Vaske alle klude, der har været med på vognen – både brugte og ikke brugte.

Vælge nogle rengøringsredskaber, der er lette at holde rene.

Skarpe genstande

Hvis du skærer dig på en kanyle skal du straks tage kontakt til skadestue eller læge.

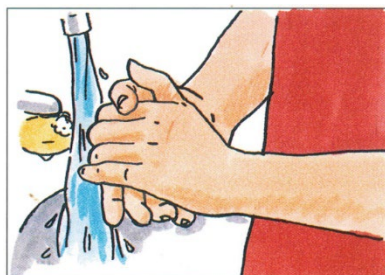
8. Personlig hygiejne og hygiejneadfærd

Personlig hygiejne er renhed om en selv. Den personlige hygiejne dækker over renheden fra top til tå og fra inderst til yderst. Denne er vigtig af hensyn til een selv men også af hensyn til omverdenen. Når vi er rene med os selv er det lettere at udføre en ren rengøring.

Rengøringsassistenten sender også signaler til andre og oplevelsen af det udførte arbejde er mere positiv, hvis rengøringsassistenten udstråler en god personlig hygiejne.

Til en god personlig hygiejne hører:

- Være velsoigneret
- Ikke bære ure, smykker, fingerringe og armbånd under arbejdet
- Langt hår bør være opsat
- Skæg skal være velplejet og trimmet
- Håndvask skal udføres korrekt og pleje af hænder
- Brug af rent og hygiejnisk arbejdstøj.

8.1. Håndhygiejne

En god håndhygiejne skal forebygge overførsel af mikroorganismer til rene områder og samtidig forebygge en spredning af mikroorganismer fra urene områder.

8.2. Hvordan kan man passe på sine hænder

God hudpleje er med til at sikre en hel og en ren hud. Det er fordelagtigt at bruge en hudpleje uden farve og parfume, da det kan fremkalde allergi og dermed hudlæsioner og mulig indtrængen af mikroorganismer.

Negle skal være hele, kortklippede og rene. Der kan gemme sig mange mikroorganismer under lange negle og negle, der ikke er klippede med afbidte. Vær også god til at passe neglebånd, så de er hele og ikke flossede, da mikroorganismer ellers vil foretrække dette gemmested.

Håndhygiejne skal altid udføres:

- før arbejdet påbegyndes
- når man går fra urent til rent
- før man starter på en ren proces
- efter man har brugt handsker
- efter man har nyst eller hostet
- før et måltid eller håndtering af madvarer

Til en hygiejnisk håndvask kan anbefales at opsætte vandhaner med sensor, så man helt undgår at røre vandhanen. Ligeledes anbefales sensorer på sæbebeholder og desinfektionsmiddel. For at mindske smittespredning skal man bruge engangshåndklæder til at tørre hænderne efter håndvask.

Til lokaler med høj hygiejne vil man med fordel kunne opsætte automatiske døråbnere, så man ikke rører ved dørhåndtag og dørflader.

Der tales meget om, hvornår man skal vaske hænder og hvornår man skal desinficere hænder. Ofte er det hurtigere at desinficere og også effektivt over for mikroorganismer.

Det kan sammenfattes til nedenstående.

Håndvask:

Udføres når hænderne er synligt forurenet eller blevet våde

Hånddesinfektion:

Mellem arbejdsprocesser, hvor hænderne er tørre og ikke synligt forurenet.

8.3. Sådan vasker du hænder

Efter anbefalinger i NIR, bør man vaske hænder sådan:

- 1) Hænder, håndled og evt. underarme skylles under rindende tempereret vand
- 2) Påfør håndsæbe
- 3) Fordel sæben på hver finger, mellem fingre, på håndrygge, på håndflader og omkring håndled og evt. underarme.
- 4) Bearbejd sæben i hænderne i **mindst 15 sekunder**
- 5) Håndsæben skylles omhyggeligt af under rindende tempereret vand

Privat foto: Vask af hænder

8.4. Sådan desinficerer du hænder

Når man desinficerer hænderne dræber man mikroorganismer på huden og der anbefales at anvende et hånddesinfektionsmiddel med en alkoholprocent på 70-85%.

Sådan gør du:

- 1) Brug desinfektionsmiddel på synlig rene og tørre hænder.
- 2) Påfør hånddesinfektionsmiddel.
- 3) Fordel midlet overalt på hver finger, mellem fingre, på håndrygge, på håndflader, omkring håndled og evt. underarme.
- 4) Der bearbejdes i mindst 30 sekunder.

9. Arbejdstøj

Mange undlader at bruge arbejdstøj på arbejdspladserne, da holdningen ofte er, at det skal se ”hjemligt” ud og ikke have institutionspræg. Der kan dog flyttes mange mikroorganismer rundt i området ved hjælp af tøjet. Der kan i dag fås meget godt og komfortabelt arbejdstøj, der ikke har så tydeligt et præg af institution.

Arbejdstøjet skal vælges i forhold til den enkelte arbejdsplads, arbejdsopgaver og risikoen for smitte og smittespredning. Derfor ses mange forskellige typer af arbejdstøj og forskellige måder at anvende arbejdstøjet på. Det skal betragtes som et værnemiddel, hvor man som rengøringsassistent skal beskyttes over for de mikroorganismer, der er det pågældende sted. Det ville være uheldigt, hvis man tog dem med hjem eller videre til andre områder. Ydermere skal arbejdstøjet fungere som en barriere over for mikroorganismer, så de ikke bliver ført rundt på arbejdspladsen.

9.1. Krav til arbejdstøj

Arbejdstøjet skal være rent ved arbejdsdagens start.

Hvis arbejdstøjet er uden på privat tøj, skal det dække privat tøjet helt.

Arbejdstøjet skal kunne vaskes ved mindst 80° C

Hvis der er synlig forurening (f.eks. afføring, blod) på arbejdstøjet, så skal det skiftes.

Brugt arbejdstøj skal vaskes på arbejdspladsen.

Engangsforklæder kan tages uden på standard uniformen – især ved arbejde med særlig smitterisiko. F.eks. ved toiletrengøring og køkkenarbejde. Inden toiletrengøring tages plasticforklædet på og smides ud efter rengøringen. Det samme gælder ved køkkenarbejde. Når man kommer fra rengøringsarbejde og skal i gang med køkkenarbejde, så tages et plasticforklæde på uden på standard uniformen og plasticforklædet smides ud efter brug eller hænges i køkkenet til den næste køkkenopgave.

9.2. Særlige retningslinjer

Der kan være særlige retningslinjer på plejecentre vedrørende brug af arbejdstøj i forbindelse med forekomst af multiresistente bakterier, virus eller beboere, der er særlig modtagelige over for smitte.

I tilfælde af multiresistente bakterier og virus skal der anvendes særlige værnemidler.

Det vil være plastforklæde eller engangskittel, maske, visir, beskyttelsesbriller og handsker.

Påtagning af værnemidler skal ske på følgende måde:

- 1) **Tag et plastforklæde med lange ærmer eller engangsovertrækskittel på.**
Engangskitlen:
  - skal dække kroppen fra hals til knæ og ud til håndled og være tætsluttende ved håndled.
  - Plastforklædet/engangskitlen lukkes på ryggen.
- 2) **Brug en kirurgisk maske og fastgør bånd eller elastik midt på hoved og hals.**
Næseklemmen tilpasses næsen og ansigtet.
- 3) **Beskyttelsesbriller eller visir anbringes over øjne og ansigt.**
- 4) **Handsker skal trækkes ud over plastforklædets/kitlens ærmer.**

Aftagning af værnemidler skal ske på følgende måde:

- 1) **Handskerne tages af. Vær opmærksom på, at ydersiden er forurennet, så tag fat i siden af den ene handske, handsken trækkes af, og den sidste handske krænges ud over.**
Handskerne kasseres, og der udføres håndhygiejne.
- 2) **Herefter fjernes plastforklædet med lange ærmer/engangskittel ved at løsne i hals.**
Kitlen holdes væk fra kroppen og rulles sammen uden at ydersiden berøres.
Kitlen/plastforklædet med lange ærmer kasseres og der udføres håndhygiejne.
- 3) **Beskyttelsesbriller eller visir fjernes ved at berøre stængerne og de kasseres, hvis det er engangsudstyr.**
Hvis det er flergangsudstyr rengøres det og derefter desinficeres (husk handsker)
- 4) **Maske kan fjernes uden at røre ydersiden, og der udføres håndhygiejne.**

Ved rengøring hos borgere, der er særlig modtagelige over for smitte skal der anvendes en ren arbejdsdragt.

Det betyder, at rengøringsassistenten ofte vil planlægge sin rengøring på plejecentre, så rengøringen starter hos de borgere, der er særlig modtagelige over for smitte. For at mindske smitterisikoen, vil man så vidt det er muligt, vente med rengøring af en ”smittestue” til sidst på arbejdsdagen.

10. Indeklima

Indeklimaet bliver påvirket af mange faktorer. God rengøring er en af de vigtige betingelser for et godt indeklima. En god rengøring vil her være en rengøring uden afgasning af parfumestoffer fra rengøringsmidler og fjerne støv fra overflader.

Et af problemerne er støv og det vil danne sig i luften og på alle vandrette overflader, og især i papir og polstrede møbler og tæpper samt gardiner og persienner. Den bedste måde at undgå problemer med støv er at fjerne det ved at gøre ordentlig rent. Man kan også begrænse en del i rummene ved at have gode måtter og indgangspartier.

Fugt kan også give indeklimaproblemer, da skimmelsvampe der findes i naturen har gode betingelser i fugtige lokaler.

Skimmelsvampe er ikke akut skadelige, men de vil altid genere personer, som i forvejen har astma eller allergi over for netop skimmelsvampe. En decideret vækst af skimmelsvampe er et tegn på, at der er alvorlige problemer med bygningen. Hvis skimmelsvampen skyldes kondensvand og høj luftfugtighed i luften indendørs, er det vigtigt at lufte ud flere gange dagligt.

Vådt tøj skal tørres i tørretumbler eller i tørreskabet. Yderligere skal man være opmærksom på korrekt brug af emhætte under tilberedning af mad og god udluftning fra baderum.

Rengøring af ventilationssystemet har også stor betydning for et bedre indeklima.

Rengøringens betydning for et godt indeklima:

Rengøringsassistenten kan sørge for:

- At der dagligt bliver fjernet støv
- At der dagligt bliver luftet ud
- At efterlade tørre overflader
- At anvende parfumefri rengøringsmidler
- At undgå duftfriskere

Hygiejne på skoler og institutioner

Arbejdspladsen kan medvirke til at rengøringen lettere kan udføre selve rengøringsarbejdet ved at:

- Sørge for en god oprydning i lokalerne.

Privat foto: klasseværelse

- Det vil være lettere og hurtigere at udføre en kvalitetsmæssig god rengøringsopgave i lokaler, der er ryddelige. Dette opnås ved at rengøringsassistenten laver klare aftaler med arbejdsstedet om, hvornår rengøringsopgaven er planlagt til.
- Gemme papirer i lukkede skabe i stedet for åbne reoler.
- Det er meget svært at rengøre i lokaler, hvor der ligger papir og bøger på åbne vandrette overflader. Der kan ikke luftes ordentligt ud og der kan ikke tørres støv af. Som følge af det vil der være generende støvophobninger, der kan give indeklimaproblemer. Derfor opfordres til at der ryddes op på alle vandrette flader og papir m.m. arkiveres i lukkede skabe og skuffer.
- Møbler skal være vedligeholdte.

Det er langt lettere at rengøre overflader, der er vedligeholdte og hele. Det vil også være at anbefale med glatte overflader og undgå polstrede møbler, da der er stor risiko for støvophobning i polstringen.

Det kan ofte være svært at nå rengøring af høje områder, f.eks. højtstående lamper og ventilationssystemer. Derfor anbefales, at der afsættes tid til rengøring af de særlig tidskrævende opgaver, da det er vigtigt, at områderne bliver rengjort. Tidsforbruget vil være individuelt fra sted til sted, da det er bestemt af antal arbejdsopgaver i høje områder samt af udstyret, der er til opgaverne.

11. Smitsomme sygdomme

Det sker at rengøringsassistenten møder på arbejde og hører, at der er tilfælde af maveonde, voldsom diarre, stafylokokker, hepatitis, øjenbetændelse, børneorm, lus eller virus.

Det er vigtigt for rengøringsassistenten at vide, hvordan rengøringsarbejdet håndteres, hvis der er tilfælde af smitsomme sygdomme.

Smitsomme sygdomme vil ellers kunne spredes rundt på afdelingen, i huset og vil kunne tages med hjem.

Som udgangspunkt skal rengøringsassistenten udføre almindelig hygiejnisk rengøring indtil andet er anbefalet af Styrelsen for Patientsikkerhed eller den kommunale sundhedstjeneste.

Hvis der er en dokumenteret smitsom sygdom vil ovennævnte instanser ofte anbefale en rengøring efterfulgt af en desinfektion. Der bliver anbefalet et desinfektionsmiddel, der er virksomt over for den smitsomme sygdom.

Hygiejne på skoler og institutioner

11.1. Typiske smitsomme sygdomme på institutioner

Det vil ofte være sygdomme som influenza, luftvejs- og mave-tarminfektioner samt tilfælde af lus og børneorm, man skal forholde sig til.

Der ses dog også tilfælde af svampeinfektioner som fodsvamp og neglesvamp.

Sygdom	Smitte	Forekomst	Rengøring
Influenza og Corona virus (covid 19)	Dråbe, direkte	Luftveje	God udluftning Rengøring på berøringspunkter
Luftvejsinfektioner	Dråbe + sekret fra næse, svælg og lunger	Luftveje	God udluftning Rengøring med fokus på fjernelse af støv
Mave- og tarminfektioner	Fødevarer og fækalier	Fæces, urin	Rengøring+ Desinfektion på alle berøringspunkter
Lus 	Indirekte	Hovedbund og i f.eks. puder, legetøj, huer, kamme.	Ekstra grundig støvsugning. Alt der kan vaskes, vaskes ved 60 grader og frysning ved – 20 grader kan også dræbe lus.
Børneorm	Indirekte (kommer fra tarm)	Æg findes i støv og sengetøj	Grundig rengøring og støvsugning, så æggende fjernes. (vær særlig opmærksom på polstrede møbler og tæpper)
Fodvorter, neglesvamp	Indirekte (fra huden)	Bare fødder i baderum og kontakt med inventar	Rengøring og desinfektion med egnet middel over for virus.

Øvrige sygdomstilfælde på institutioner er nævnt på www.ssi.dk, hvor man altid vil kunne få en vejledning i rengøring og forholdsregler i forhold til specifikke sygdomme.

12. Desinfektion

Desinfektion kan foregå ved varmebehandling, dvs. ved mindst 80° C, og det betyder, at alt der kan vaskes op i en opvaskemaskine, der sikrer skyllevandstemperatur på 80° C vil blive desinficeret. Alt tøj, der kan vaskes ved mindst 80° C vil også blive desinficeret.

Desinfektion kan også ske ved brug af kemi, og det vil man ofte bruge på overflader.

Kemiske midler er ofte sundhedsskadelige og skal bruges med varsomhed. De vil være fareklassemærket og sikkerhedsdatabladet skal altid følges.

Rengøringsassistenten skal især være opmærksom på sikkerheden ved at bruge det og at der er en given virkningstid for produktet.

Desinfektionsmidler skal som regel skylles af efter, at det har virket.

13. Planlægning af rengøringsarbejdet

På rengøringsområderne vil der være arbejdsplaner, der beskriver den ønskede kvalitet af rengøringsopgaven. Som rengøringsassistent vil man kunne se, hvad der står i aftalegrundlaget og hvilken rengøring, der forventes på rengøringsområdet.

Rengøringsassistenten skal som regel selv planlægge arbejdet ud fra følgende kriterier:

Arbejdstiden

Det er afgørende for planlægningen af rengøringsarbejdet, hvornår på dagen, der ønskes rengjort.

Hvis der arbejdes i den tid, hvor brugerne også er til stede, vil det ofte kræve ekstra tid til arbejdet. Når brugerne er til stede, vil man ofte skulle vente på at kunne komme til lokalerne eller gå til og fra opgaverne.

Det kræver en meget god planlægning sammen med brugerne for at udnytte arbejdstiden bedst mulig.

Stedets brug

Det er meget nyttigt for rengøringsassistenten at kende til brug af de enkelte lokaler, f.eks. om de bruges hele dagen eller om det kun er få timer om dagen, og hvilke timer det eventuelt er.

Risikopunkter i rengøring

Ifølge NIR er der 6 risikopunkter man anbefales at tilrettelægge rengøring efter.

De 6 punkter er:

1. Afskærmning, fx udtræksvæg, foldevæg
2. Bord – alle borde
3. Greb – alle greb, kontaktpunkter, berøringsflader, der berøres med hænderne
4. Leje – alle senge, bære, kuvøse, vugge, stole
5. Sanitet – toilet, potte, betjeningsarmatur på toilet
6. Tekniske installationer – alt teknisk og belysning som er placeret inden for patientenheden.

Man anbefaler at disse risikopunkter rengøres dagligt.

Målgruppen og sygdom.

Det er også vigtigt, at tage hensyn til målgruppen i planlægningen af rengørings arbejdet.

I dette område vil der både kunne være børn, ældre, handicappede, psykisk syge, lærere og øvrigt personale. Nogle arbejdsopgaver vil ikke være passende at udføre hele dagen. F.eks. kan det ikke anbefales at støvsuge, mens de ældre eller børnene sover til middag.

I eksamenstiden på skoler må rengøringen også begrænses til en metode, der ikke larmer.

13.1. Planlægning af rengøring på skoler

Det er vigtigt, at rengøringen planlægges således at alle opgaver bliver udført. Skolerne er ofte i brug i mange timer om dagen, da de bruges til undervisning af skoleelever om dagen og om aftenen til møder og ofte aftenskoleundervisning, og derfor kan det være en udfordring at planlægge rengøringen, så alle arbejdsopgaver bliver udført.

Det kræver et godt kendskab til lokalernes brug og belastning og her er det også nødvendigt, at rengøringen samarbejder med andre faggrupper, der skal være med til at klargøre til rengøringsopgaverne.

Det tekniske servicepersonale skal rengøre arealer uden for. Det er vigtigt, at rengøre disse arealer, som f.eks. kan være flisegange for at mindske den mængde sand og grus, der ellers kommer med ind på området.

Der skal også laves aftaler om rengøring af måtter ved indgangspartier og ventilationssystemer, da snavset vil ophobe sig disse steder.

Ofte vil det være en fordel, hvis en del af rengøringsopgaverne planlægges til at blive udført før eleverne møder om morgenen eller efter de er gået hjem.

På skoler vil rengøringsfrekvensen være let rengøring til daglig og 1 grundig rengøring ugentlig på kontorer og i klasseværelser. Gange og toiletter bliver ofte rengjort 2 gange daglig.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Indgang skole

Ved indgangspartiet ses, at der er uden for er rengjort flisebelægning og dernæst en elefantrist. Elefantristen tager det grove snavs. Inden for er en grov måtte efterfulgt af en fin måtte.

Privat foto: Indgangsparti skole

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: klasselokale

Ved rengøring af klasselokaler er der fokus på alle berøringspunkter som borde og stole samt dørgreb. Ud over skal øvrige flader og gulvet rengøres ifølge aftalegrundlaget.

Privat foto: faglokale skole

Faglokaler som på fotoet – et Natur teknik lokale rengøres på berøringsflader og øvrige flader og gulve rengøres ifølge aftalegrundlaget. Man anbefaler dog at tør rengøre gulvet hver dag og vaske gulvet 1 gang ugentlig.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Hyggehjørne på skole

Hyggehjørner på skoler samler ofte meget støv og fedtet fingeraftryk, og derfor skal man rengøre på disse hver dag.

Privat foto: Bibliotek på skole

Biblioteket er ofte koblet sammen med hyggehjørner og arbejdsborde. Der rengøres dagligt på vandrette flader og gulvet vaskes 1 gang ugentlig. Hvis der er pletter rengøres disse dagligt.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Mødelokale

Privat foto: Gymnastiksal

Gymnastiksalen rengøres på berøringspunkter før og efter brug. Hvis ribberne som vist på fotoet bliver brugt, vil de være berøringspunkter og skal derfor rengøres.

I gymnastiksalen vil der samle sig støv på gulvet og fedtet aftryk, og derfor skal gulvet rengøres efter brug og gulvet vaskes. Der laves aftale på skolen om, hvem der udfører rengøring på øvrige gymnastikredskaber og måtter.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Håndvask

Privat foto: toilet

13.2. Planlægning af rengøring på daginstitutioner

Rengøringsfrekvensen i daginstitutioner er høj, da børnene leger på gulvet. Børnene er tillige en sårbar gruppe og er dermed særlig modtagelig over for fremmede mikroorganismer og støv. Ved planlægningen af rengøringen er det også vigtigt at være meget opmærksom på, hvilke steder børnene rører ved. Man skal som rengøringsassistent bevæge sig i børnehøjde for at se snavset.

Privat foto: Indgang børnehave

Indgangspartiet med riste og måtter gøres rent for at mindske smitte og snavs udefra.

Privat foto: Overtrækssko

I indgangspartiet kan der placeres overtrækssko, som gæster/forældre tager på. Det er for at begrænse snavset udefra, og det kan være en stor betydning for det snavs der ellers kunne komme med ind.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Garderobe i børnehave

Der bør laves en ordning med rengøring af garderoben, og det anbefales at der hver dag tørres af på siddefladen og 1 gang om ugen i selve garderoben. Man kan bede forældrene om at tømme garderoben hver fredag og så efterfølgende gøre rent i garderoben på hylder og knager.

Privat foto: borde med stole i børnehave.

Hver dag skal der tørres borde og stole af og man skal være opmærksom på pletter på vægge i børnehøjde.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Dør (børnehave)

Døren tørres af både på dørhåndtag og dørfladen, da det er her børnene rører og der kan være snavs her – også usynligt i form af mikroorganismer.

Privat foto: Håndvaskemodul.

På flere institutioner har man placeret fritstående håndvaskemoduler både ind- og udvendigt. De kan stå ved indgang fra legepladsen og på legepladsen. Disse moduler skal rengøres hver dag, hvis de har været i brug.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Pusleplads børnehave.

Puslepladsen rengøres hver dag og der kan være retningslinjer om både at rengøre og desinficere området.

Privat foto: Håndvask i børnehave

Håndvaskeområdet skal rengøres hver dag, og det betyder at både vasken, armaturet og vægfliserne skal rengøres.

Hygiejne på skoler og institutioner

Privat foto: Toilet børnehave

Ved rengøring af toilettet skal man være opmærksom på trykknappen øverst og på selve toilettet, men også på vægge rundt om toilettet og ved toiletrulleholderen. Man slutter altid med rengøring af gulvet.

Det anbefales at man dagligt har fokus på rengøring af:

Alle rum:

Dørhåndtag, gelændere, borde, stole, stikkontakter, lamper
- Madrasser, legetøj, puder, tekstiler

Køkken:

Alt service, sutter og sutteflasker

Toilet:

vandhaner, håndvaske, toilet, ”træk og slip knap”

Ved særlige sygdomme eller epidemier kan Sundhedsstyrelsen udsende retningslinjer for rengøring som skal følges.

13.3. Planlægning af rengøring på plejecentre

Der skal i rengøringen tages udgangspunkt i de 6 risikoområder, der er beskrevet i NIR og til kvalitetskravene, der er oplyst af plejecentret.

Man vurderer hvilken indsats, der skal til i rengøringen for at lokalet opfylder kvalitetskravet, og hvis det er muligt gør man rent efter følgende rækkefølge: Opholdsstue, cafekøkken, indgangsparti, skyllerum, fællestoiletter, beboerstuer.

Opholdsstue

Privat foto: opholdsstue på plejecenter.

I opholdsstuen kommer der flere både beboere og pårørende samt personale. Det er derfor vigtigt at rengøre berøringspunkter hver dag. Ud over berøringspunkter vil man i rengøringen have fokus på fjernelse af spindelvæv og støv på flader samt rengøringen af gulvet.

Hygiejne på skoler og institutioner

Rengøring af cafekøkken

I cafekøkkenet anrettes og serveres mad til plejecentrets beboere. Derfor skal dette rengøres hver dag på alle berøringspunkter og gulvet skal vaskes. Ifølge Fødevarestyrelsen skal der udføres dokumenteret egenkontrol med rengøring af køkkenet.

Vær opmærksom på særlige opgaver i cafekøkkenet, hvor fx rengøring af køleskab, emhætte, ventilation, mikrobølgeovn og isterningsmaskine kræver særlig opmærksomhed.

Privat Foto: cafekøkken på plejecenter

Indgangsparti

I indgangspartiet samles det meste snavs og urenheder i måtterne. Det er vigtigt at måtterne rengøres ofte, så det snavs, der kommer ind på Plejecentret begrænses mest muligt. Lige så vil glaspartiet skulle rengøres dagligt både af hygiejniske men også af repræsentative årsager.

Privat foto: Indgangsparti Plejecenter

Hygiejne på skoler og institutioner

Skyllerum

I skyllerummet udføres vask af beboernes tøj og linned samt håndklæder. Der vaskes også bækkener og urinkolber, hvorfor rengøringen af dette rum må prioriteres højt hver dag af hygiejniske årsager.

Der rengøres på berøringspunkter på maskiner og kontaktflader. Det anbefales at have en plan for ugentlig rengøring, hvor man har fokus på grundig rengøring af flader, da der vil danne sig meget støv lokalet.

Privat foto: Skyllerum på Plejecenter.

Hygiejne på skoler og institutioner

Rengøring af beboerstuer

Frekvensen af rengøring på beboerstuer er meget forskellig fra kommune til kommune og fra plejecenter til plejecenter. Ofte ses, at der kun er afsat tid til rengøring hver 14. dag.

Det er vigtigt, at man som rengøringsassistent sætter sig ind i aftalegrundlaget på det enkelte plejecenter og udfører rengøring efter dette.

Uanset hvor tit der gøres rent, anbefales det at arbejde efter følgende principper:

Privat foto: tekøkken på beboerstue.

Stue:

Rækkefølge af rengøring i stuen:

1. Spindelvæv i loft og vindueskarme
2. Tekniske installationer og lamper
3. Reoler, borde (slut hvor beboeren sidder)
4. Sofa, stol og seng
5. Støvsug gulvet og vask gulv

Privat foto: Seng på beboerstue.

Hygiejne på skoler og institutioner

Badeværelse rengøres:

Opstart:

Tøm affald og luft ud, hvis det er muligt

Hvis der er kalk i toilettet:

Der skylles ud og børstes så vandstanden sænkes, toiletrens hældes i for at virke.

Hvis vasken er meget snavset:

Sanitetsrensning påføres med svamp og lad virke på overfladen imens der gøres rent på øvrige flader.

Rengøring i følgende rækkefølge:

- Spindelvæv fjernes
- Spejl rengøres
- Dørgreb og vægge afvaskes
- Brusenicke rengøres
- Væg, Vask og armatur
- Toilettet rengøres
- Vask af gulv

Spild af og forurening med humanbiologisk materiale.

Ofte vil der være spild af og forurening med humanbiologisk materiale, og det skal fjernes og rengøres efter en given procedure. Lederen bør tage stilling til, hvilken faggruppe, der skal klare optørringen og hvordan det skal foregå. Ofte vil det være plejepersonalet, der foretager optørring ved at lægge et sugende materiale på, så det spildte ikke tværes ud på overfladen. Efter opsamlingen vil man ofte desinficere. Rengøringspersonalet bliver da bedt om, at foretage en rengøring af området med efterfølgende desinficering.

Planlægning af øvrige opgaver.

På et plejecenter vil der ofte være særlige opgaver, der skal udføres. Det er vigtigt, at alle arbejdsopgaver er beskrevet og aftalt. F.eks. vil spørgsmålet ofte være: Skal pyntegenstande, familiebilleder, fjernsyn, computere, blomster og bøger rengøres? Det enkelte plejecenter har klare retningslinjer for, hvilke opgaver der hører til rengøringspersonalet og hvilke der hører til plejepersonalet eller familien. Som rengøringsassistent er det derfor vigtigt at spørge til arbejdsopgaverne.

14. Madserving

Ofte er rengøringspersonalet med i madserving, hvor hygiejnen er væsentlig. Maden skal serveres efter hygiejneregler ved køkkenarbejde. Rengøringspersonalet skal have et plasticforklæde uden på standard arbejdsuniformen og sørge for god håndhygiejne. Man må ikke være bærer af en smitsom sygdom, der kan overføres til maden. Ved sygdom og hvis man er i tvivl, skal man altid kontakte nærmeste leder.

Hygiejne på skoler og institutioner

14.1. Eksempel på en arbejdsplan for daginstitution og skole

Arbejdsplan	Sted
Daglig rengøring af inventar: Luft ud Tøm papir kurv Vask tavle af Dørhåndtag aftørres Pletter på internt glas aftørres Aftør skrivebord Aftør øvrige borde Aftør vindueskarme Håndvaske rengøres (incl spejl, hylder. Fliser samt anden sanitet rengøres	Mandag: Grundig rengøring i lokale: _____ Tirsdag: Grundig rengøring i lokale: _____ Onsdag: Grundig rengøring i lokale: _____ Torsdag: Grundig rengøring i lokale: _____ Fredag: Grundig rengøring i lokale: _____
Daglig rengøring af gulv: Hårde gulve tørmoppes Tæpper støvsuges let Måtter ved indgange støvsuges Toiletgulve vaskes med fladmop	
Grundig rengøring af inventar: Som daglig rengøring+ Spindelvæv fjernes Øvrigt løst og fast inventar indtil nåhøjde aftørres (skabe, reoler) Døre og indvendigt glas aftørres Pletter på vægge fjernes Dørbeslag og andet blank metal rengøres Stole aftørres	Der rengøres efter programkode: Toilet og bad: 555 Indgangsparti: 551 Klasselokaler: 511 Faglokaler: 531 Depot: 111 Børnehave (stuer) 531 Vuggestue (stuer) 551
Grundig rengøring af gulv: Hårde gulve tørmoppes og vaskes med fladmop Tæpper støvsuges grundigt	
Periodisk rengøring: Efter behov rengøres lamper, billeder, rør, ventilationssystemer, radiatorer, persiener, vinduesrammer. Der afkalkes efter behov og opskures gulve om nødvendigt.	